

Ismétlés a tudás anyja

A toporlyánnal foglalkozó konferenciát szervezett a Szent István Egyetem Vadvilág Megőrzési Intézete és a Gödöllői Vadászati Szakkollégium május 6-án „Otthon, édes otthon... – az aransakál hazai története az elmúlt évtizedekben” címmel. Vadászok, kutatók és természetvédők is megszólaltak – továbbra sincs egyetértés a toporlyánt illetően.

A rendezvény a sok érdeklődő miatt nem az eredeti helyszínen, hanem egy nagyobb előadóban kapott helyet. Bevezettként **Csányi Sándor** professzor, az intézet igazgatója térképsoron mutatta be az aransakál terjeszkedését 1995-től, amikor is az első eljették.

Tóth Tamás okleveles vadgazda mérnök, a Fővárosi Állat- és Növénykert munkatársa az aransakál történetéről a Kárpát-medencében, a XIX-XX. században tartott előadást. Igen kevés forrás állt rendelkezésre a XIX. században eltűnt vadfajról. Az adathiány oka véleménye szerint leginkább a közöny, hiszen a nagyvadkultusz határozta meg a vadász- és szakirodalmat.

Dr. Heltai Miklós, az intézet igazgató-helyettese a visszatelepedésről és terjedésről beszélt. A fő kérdés, hogy ismerjük és megismerjük-e az aransakált? A XIX. század végétől az 1950-es évek végéig csak egy szűk kör foglalkozott e vadfajjal. A '70-'80-as évek fordulóján aztán jött a visszatérés első hulláma, amelyet a '90-es években a második követett; ekkortól már szaporodó populáció is volt az ország területén. Kutatni hazánkban 1997-ben kezdte Heltai Miklós és dr. Lanszki József, akkor a fajt érdektelennek tartották.

Nagy Gábor, a Duna-Dráva Nemzeti Park osztályvezetője a sakál természetvédelmi jelentőségéről tartott előadást. Előrebocsájtotta: nem volt elegendő ideje a témát részletesen átfogó kutatáshoz. Véggövetkeztetése szerint a sakált egyelőre nem kell védetté nyilvánítani, csapdázni és vadászni viszont igen. Megállapította: az aransakál visszatérése Magyarországra természetvédelmi szempontból előnyös.

Arról, hogy hogyan vadászik és táplálkozik a sakál, **dr. Lanszki József**, a Kaposvári Egyetem Állattudományi Karának tudományos főmunkatársa beszélt. Ez egy opportunistá faj, amely arra a táplálékra specializálódik, amelyet a legkönnyebben meg tud szerezni. A suta és a tehén elhajtja a gidától és a borjútól, így ezekre a fajokra alig jelent veszélyt – véli a kutató, hozzátéve: harmincnál is több táplálkozásvizsgálat mutatta ki, hogy a sakál nagyrészt kismélsőkkel táplálkozik, a második helyen a dög van, de még a kismélsők esetében sem gyakorol hatást a prédaállatok állományára.

Bende Zsolt „Az aransakál kártétele – tények és hiedelmek” című beszámolója váltotta ki az első heves reakciókat. Az előadó

Csányi Sándor professzor

részletesen, saját tapasztalatból beszélt egy a Dél-Balatonnánál, a Nagyberekben található vadászterületről, amelyen dolgozik. 2002-ben ejtették el az első sakált, a létszám és a teríték azóta is egyre nő, tavaly 24-et lőttek. Ezzel egy időben a róka állománya csökkenő tendenciát mutat, úgy 500-zal kevesebbet is ejtenek el belőle, mint tíz éve. A többi vadfaj esetében nem vesznek észre gazdaságilag mérhető változást, Bende szerint az őzekre egyáltalán nincs hatással a sakál. Az eljett egyedek gyomrát 80 százalékban átvizsgálják. Átlagosan 10-12 pocok kerül elő egy sakálból, inkább a döghúst fogyasztja, mint a frisset. Bende nagy esélyt lát a sakálök jövőbeli vadászati „hasznosítására”, mert lenne rá igény. Az előadás után többen felszólaltak, köztük prof. dr. Sugár László, aki aggályait fejezte ki az elhangzottakkal, különösen a sakálök és az őzek békés egymás mellett élésével kapcsolatban, és óva intette a terület kezelőit a sakálök túlzott „pátyolgatásától”.

Fehér Péter bolyi fővadász Somogy és Baranya megye határa környékéről hozott aggasztó híreket. Hatezer hektáron 60-70 sakálról tudnak. Egy sakál számításai szerint 20-30 gidát öl meg, míg a róka csak 5-7-et. A dámos területeken 15-20 borjú esik a nádi farkas áldozatául. Fehér megoldásjavaslatai: ne ma-

Az akusztikus állomány-felmérés eszközei